

Ej. 24 cuaderno 2. 1880
JUAN MUÑOZ SÁNCHEZ, EDITOR

SISTEMA BENOT

MÉTODO PRÁCTICO DE LATÍN

FOR

F. SALAZAR Y QUINTANA

CLAVE DE LOS TEMAS

DEL

CURSO PRIMERO

ADMINISTRACIÓN

CALLE DEL FÚCAR, NÚMERO 3

TELÉFONO NÚMERO 4.080

MADRID

UVA. DISC. LEG 24-3 n°1880

UVA. BHSC. LEG 24-3 n°1880

SISTEMA BENOT

MÉTODO PRÁCTICO DE LATÍN

POR

F. SALAZAR Y QUINTANA

CLAVE DE LOS TEMAS

DEL

CURSO PRIMERO

HTCA
U/Bc LEG 24-3 n°1880

1>0 0 0 0 6 5 5 7 0 4

ADMINISTRACIÓN

CALLE DEL FÚCAR, NÚMERO 3

TELÉFONO NÚMERO 1.080

MADRID

UVA. BHSC. LEG 24-3 n°1880

CLAVE DE LOS TEMAS

DEL CURSO PRIMERO

LECCIÓN PRIMERA.

TEMA.

1. Estne parva stella?—Magna est stella.—Esne malus?—Bonus sum.—Estne longa mensa?—Longa est mensa.—Estne parva penna?—Parva est penna.—Estne lata mensa?—Lata est mensa.—Sumne bonus?—Bonus est.—Estne mala regina?—Bona est regina.—Estne parva poena?—Magna est poena

LECCIÓN SECUNDA.

TEMA.

2. Estne magnus hortus tuus?—Magnus est hortus meus.—Estne bonus liber tuus?—Liber meus bonus est.—Estne alba penna tua?—Alba est penna mea.—Estne benevola sororcula tua?—Benevola est sororcula mea.—Estne studiósus?—Sum studiósus.—Estne pulchra regina?—Pulchra regina est.—Estne magnus liber tuus?—Parvus est liber meus.—Estne otíósus?—Sum studiósus.—Estne fœda illa puella?—Illa puella pulchra est.—Estne otíósus hic puer?—Hic puer studiósus est.—Estne pulchra ista puella?—Ista puella pulchra est.—Estne benevola hæc puella?—Hæc puella benevola est.—Estne benevolus iste puer?—Iste puer benevolus est.—Estne malus ille liber?—Ille liber bonus est.

LECCIÓN TERCERA.

TEMAS.

3. Estne magnum templum?—Magnum non est templum.—Estne magnum pelagus?—Magnum pelagus est.—Estne bonum speculum?—Malum speculum non est.—Estne malum virus?—Malum virus est.—Ullusne puer malus

erat?—Nullus puer malus erat.—Eratne cæruleum cœlum?—Cæruleum cœlum erat.—Estne benevolum vulgus?—Benevolum vulgus non est.—Ullane rosa alba est?—Ulla rosa alba est.—Hæccine rosa alba est?—Altera rosa alba est; hæc rosa alba non est.—Ullane rosa rubra est?—Ulla rosa rubra est.

4. Quod cœlum erat?—Cœlum cæruleum erat.—Quis iste est?—Puer studiósus iste est.—Hiccine studiósus est?—Hic puer studiósus est.—Quis erat alter?—Puer alter otíósus erat.—Quæ rosa hæc est?—Hæc alba rosa est.—Quid est?—Nihil est.—Quis est?—Hic puer est.—Quæ puella ista est?—Pulchra puella est.—Quod speculum istud est?—Magnum speculum istud est.—Quid est rosa?—Pulchra est rosa.—Qui iste liber est?—Bonus hic liber est.

LECCIÓN CUARTA.

TEMAS.

5. Estne stultum vulgus?—Stultum et severum vulgus est.—Estne benevola soror tua?—Benevola et pulchra soror mea est.—Estne benevolus pater tuus?—Benevolus et severus pater meus est.—Eratne benevola máter tua?—Profecto benevola máter mea est.—Estne otíósus frater tuus?—Frater meus haud otíósus est, sed laboriosus (ó *studiósus*).—Estne pulchra sororcula tua?—Pulchra et benevola sororcula mea est.—Estne albus an ruber flos?—Non ruber sed albus flos est.—Quot fratres estis?—Tres sumus: ego, Julia, et Joannes.—Benevoli estis?—Næ benevoli sumus.

6. Eratne splendida lux?—Næ splendida lux erat.—Eratne aqua bona?—Næ aqua bona erat.—Estne bona filia sua?—Næ bona et pulchra filia sua est.—Quot sorores sunt?—Duæ sunt.—Quod speculum erat?—Magnum speculum erat.—Erantne multi flores?—Næ multi flores erant, alii albi, alii rubri.—Quis erat?—Ego, mater mea, et frater meus erámus.—Et erant patres tui?—Etiam pater meus et máter mea erant.—Qui erant alii?—Petrus et Joannes alii erant.—Suntne benevoli Petrus et Joannes?—Næ benevoli Petrus et Joannes sunt.

LECCIÓN QUINTA.

TEMAS.

7. Quis illic erat?—Nemo erat.—Erantne heri multi?—Næ multi heri erant.—Quinam erant?—Antonius, Joannes et Petrus.—Et erasne tu?—Et eram ego.—Ubinam erat heri máter tua?—Hic erat.—Erasne heri tristis?—Haud sanè: hilaris eram.—Quis tristis erat?—Antonius tristis erat.—Hiccine æger est?—Is æger non erat; sed hilaris non est.—Eratne splendidus dies?—Splendidus, sed frigidus dies erat.—Quis est isthic?—Frater meus et soror mea isthic sunt.—Suntne benevoli fratres tui?—Profecto.

8. Estne hic multum gelu?—Multum gelu hic est.—Estne semper idem?—

Semper idem non est; sed hodie multum est et heri multum erat.—Estne is Antonius?—Næ ipse est.—Et estne Julia ea puella?—Næ ipsa est.—Quænam ea mulier est?—Ea pulchra mulier est, sed nunquam hilaris est.—Estne semper tristis ipsa?—Tristis et ægra ipsa semper est.—Quæ tribus ea est?—Tribus vagabunda ea est.—Suntne multi homines?—Pauci sunt, sed hilaris ei sunt.

LECCION SEXTA.

TEMAS.

9. Estne latum flumen id?—Id flumen latum est.—Estne aqua multa?—Næ aqua multa est.—Qualis est optima aqua?—Aqua potabilis.—Quando eris homo?—Nunc sum puer; sed non nunquam ero totus vir.—Et quando soror tua mulier erit?—Puella sororcula mea nunc est; sed tota mulier non nunquam erit.—Et quando felices eritis?—Aliquando felices erimus.—Quotus dies hodie est?—Hodie dies primus est.—Estne bonum tempus?—Næ bonum tempus est.—Quota hæc lectio est?—Hæc lectio sexta est.—Estne ferox an severus is homo?—Nec ferox, nec severus is homo est.—Estne dulcis iste fructus?—Viridis sed non dulcis iste fructus est.—Qualis est dulcissimus fructus?—Maturus fructus.

10. Quot (ó quanti) homines felices erunt?—Tanti stulti felices sunt!—Quales justi sunt?—Tales laboriosi homines sunt.—Semper eris laboriosus?—Semper laboriosus ero.—Et prudens erisne?—Et prudens ero.—Quando is fructus matúrus erit?—Viridis fructus is est adhuc; sed matúrus mox erit.—Suntne multi homines vagabundi?—Tanti vagabundi quanti stulti sunt.—Quot (ó quoti) fratres estis?—Tres: primus ego, secundus Antonius, et tertia Julia.—Et estisne benevoli tres?—Benevoli tres semper sumus et erimus.—Quid est spes?—Justa spes virtus est.—Et quid est fides?—Vera fides alia virtus est.—Erisne utilis an fortis?—Fortis, utilis et prudens ero.

LECCIÓN SÉPTIMA.

TEMAS.

11. Uter plus juvenis est tu an frater tuus?—Plus juvenis quam ego frater meus est.—Uter plus senex est máter tua an pater tuus?—Plus juvenis quam pater meus máter mea est.—Uter plus falsus est Antonius an Joannes?—Neuter falsus est.—Uter plus docilis est frater tuus an soror tua?—Uterque docilis est.—Uter plus benevolus est pater tuus an mater tua?—Ambo benevolentissimi sunt.—Quot condiscipuli estis?—Decem discipuli ferè sumus.—Et eritisne tam dociles quam prudentes?—Alii dociles erimus, alii prudentes, et alii otíosi erunt, et alii tandem tam audaces quam otíosi erunt.

12. Ubinam fratres tui sunt?—Fratres mei adhuc sunt hic.—Esne tam

audax quam frater tuus?—Tam audax quam frater meus sum ferè.—Et estne Julia tam benevola quam tu?—Julia tan benevola quam ego est ferè.—Esne tamquam pater tuus?—Tamquam pater meus ero.—Et estne Julia tam prudens quam máter sua?—Julia tamquam máter sua erit.—Et estisne tam studiósí quam pater vester?—Tam studiósí quam pater noster erimus ferè.—Uter plus colendus pater tuus an magister?—Tam colendus quam magister pater meus est.—Quando fructus dulcis est?—Quando matúrus dulcis fructus est.—Estne breve tempus?—Quam brevissimum tempus est; non autem. ¡Quam brevissima vita nostra est!—Uter plus docilis est amicus tuus an tu?—Minus docilis quam ego amicus meus est.

LECCIÓN OCTAVA.

TEMAS.

13. Amasne patres tuos?—Næ patres meos intimè amo.—Utrumne plus amas patrem tuum an matrem tuam?—Utrumque æquè amo.—Uter patres tuos plus amat frater tuus an tu?—Uterque eos amámus æquè.—Quis lectionem quotidie explicat?—Magister lectionem quotidie explicat.—Quis libros servat?—Ego et frater meus eos servámus.—Uter vos plus amat vester pater an vestra mater?—Uterque nos æquè amant.—Quemnam laudátis?—Patres et fratres nostros laudámus.—Et quis vos laudat?—Patres nostri nos laudant semper.—Et quis vos educat?—Patres nostri et magister nos educant.—Uter sorórem vestram plus amat frater tuus an tu?—Ambo eam æquè amámus.—Quis sorórem vestram educat?—Patres nostri eam educant.—Vosne soror vestra amat?—Næ plurimum nos amat.—Et servatisne mutuo amórem vestrum?—Næ mutuo amórem nostrum servámus.

14. Quis est fortior tu an frater tuus?—Sum fortior quam frater meus.—Et uter plus studiósus est?—Idem ambo sumus ferè.—Quando lectionem magister explicat?—Eam quotidie explicat.—Ubinam magister est?—Magister hic est.—Estne is ipse?—Is ipse est.—Quot lectiones quotidie explicat?—Lectiones quatuor quotidie explicat.—Et explicatne quotidie idem?—Idem non explicat quotidie.—Quid enim explicat?—Jam grammaticam, jam catechismum, jam arithmeticam explicat.—Et estne benevolus magister?—Sic benevolus est tamquam pater. Omnes eum laudant plurimum.

LECCIÓN NOVENA.

TEMAS.

15. Docetne grammaticam magister?—Grammaticam magister docet quotidie.—Quotam lectionem hodie explicat?—Lectionem vicesimam explicat hodie.—Habetisne bonam grammaticam?—Næ bonam grammaticam habémus.

—Estne otiosus ullus puer?—Alii otiosi sunt; alii libros non habent; alique eos non vident; quamquam eos habent.—Quis vos monet?—Patres nostri semper nos monent.—Et monetne vos magister?—Etiam magister nos monet.—Quot amicos habes?—Amicos plures quam viginti habeo.—Habetne multos libros Petrus amicus tuus?—Libros minus quam ego is habet.—Quot enim libros habes?—Libros plures viginti habeo, et is quinque ferè.

16. Servasne amicitias?—Amicitias cupidè servo.—Et augesne sic eas?—Sic eas augeo.—Quot passeret habes?—Undecim passeret habeo.—Et videsne eos frequenter?—Eos quotidie video: pulcherrimi sunt: alii pallidas pennas habent; alii albas pennas habent; alii rubras, alique nigras.—Et habesne ullum canem?—Unum canem habeo.—Quis eum educat?—Eum sororcula mea educat.—Videtne frequenter consulem pater tuus?—Eum pater meus frequenter videt.—Estne benevolus consul?—Tam benevolus quam sapiens est.—Habetne mores tamquam nos?—Mores tamquam nos habet ferè.—Estne felix?—Nemo felix est.

LECCIÓN DÉCIMA.

TEMAS.

17. Uter veritatem plus amat sapiens an stultus?—Veritatem sapiens plus amat; eam stultus non nescit.—Uter veras amicitias magis servat?—Veras amicitias sapiens magis servat; idem semper stultus est.—Quot lectiones quotidie discis?—Quator lectiones quotidie disco.—Et quid fratres tui discunt?—Fratres mei grammaticam et arithmeticam nunc discunt.—Quis eas docet?—Utramque (ó ambas) magister docet, atque eas fratres mei discunt.—Quando fratres tui legunt?—Fratres mei tamquam ego lectionem legunt manè, aliquid vespere scribunt, atque noctu quiescunt.—Et vos amatisne mutuo?—Næ plurimum mutuo amamus nos.

18. Quemnam quæris?—Patrem et fratrem meos quæro.—Ubinam sunt?—Nescio.—Quis te quærit?—Nemo me quærit.—Quemdam magister quærit?—Pueros negligentes et pigros magister quærit.—Quot discipulos habet magister?—Pueros plures quam quinquaginta habet.—Et suntne omnes studiosi vel operosi?—Alii studiosi, alii pigri, alii vagabundi atque alii viciosi sunt.—Uter libros servat mater an pater tuus?—Eos uterlibet servat.—Uter vos educat mater an pater tuus?—Uterque nos semper educant atque interdum uterlibet (ó utervis).—Et quis vos fallit?—Aliquis nonnumquam nos fallit.

19. Quis veritatem dicit?—Qui plus amat eam.—Uter id dicit tu an frater tuus?—Uterque id semper dicimus atque sæpè utervis dicit.—Quis veritatem amat?—Qui lucem amat.—Uter lectiones plus discit tu an frater tuus?—Uterque quatuor lectiones discimus quotediè.—Idne facitis interdum?—Næ id facimus manè; aliquid vespere scribimus et noctu quiescimus.—Uter lectiones magis intelligit?—Uterque eas maxime intelligimus.—Uter libros plures rumpit?—

Frater meus eos rumpit plures quam ego. Habetne ullam aedonem soror tua? — Unam pulcherrimam habet. — Quis fallit? — Qui veritatem non amat. — Idne sic credis? — Næ maximè id credo.

LECCIÓN UNDÉCIMA.

TEMAS.

20. Audisne voces? — Næ voces audio. — Quid dicunt? — Id non intelligo. — Quis venit? — Pater meus venit. — Quà venit? — Illac venit. — Quid hac vides? — Nihil audio neque video. — Quis tunicas sarcit? — Eas mater mea et soror sarcunt. — Quando eas sarcunt? — Eas vespere sarcunt. — Quid facit interdiu pater tuus? — Pater meus plus quam nos laborat: mane aliquas litteras scribit; vespere negotia sua examinat solvitque; ambulat deinde; legit noctu; denique quiescit. — Et quid soror tua facit? — Soror mea tamquam nos interdiu laborat atque noctu quiescit.

21. Scitisne arithmetica? — Aliquid scimus. — Quot sunt bis terna? — Sex bis terna sunt. — Quot sunt quater octona? — Duo et triginta quater octona sunt. — Quot sunt quinquies quina? — Quinque et viginti quinquies quina sunt. — Quot sunt septies octona? — Sex et quinquaginta septies octona sunt. — Quot sunt novies novena? — Unum et octoginta novies novena sunt. — Quoties quotidie legis? — Plus quam quater lego. — Et quid discis? — Præsertim grammaticam atque arithmetica disco. — Et quid discit frater tuus? — Tamquam ego idem ferè discit.

22. Quot milites illac veniunt? — Plures quam centum milites veniunt. — Videsne eos? — Næ maximè eos video. — Quoteni veniunt? — Quaterni veniunt. — Et horsum veniunt? — Næ horsum veniunt. — Noscisne aliquem? — Nullum nosco. — Quandiu erunt? — Id nescio. — Quot currus illac veniunt? — Currus tres veniunt. — Quotenos viros singuli currus portant? — Quaternos viros singuli currus portant. — Quoties iste homo hac venit? — Eum sæpe video. — Quo is cras? — Neutro.

LECCIÓN DUODÉCIMA.

TEMAS.

23. Quis vas habet? — Vas habeo. — Quale vas est? — Hoc vas argenteum est. — Habesne multa vasa argentea? — Hoc solum habeo; sed plura vasa argentea quam ego soror mea habet. — Quot vasa aurea habes? — Vasa aurea neque ego, neque fratres mei habemus. — Uter plures tunicas habet tu an frater tuus? — Tot tunicas frater meus habet quot habeo. — Quotenas tunicas rumpis quotannis? — Tunicas quinas ferè quotannis rumpo. — Et quis tunicas facit? — Eas mater et soror mea faciunt. — Erasne hic heri manè? — Haud vero. — Quis enim

hic erat?—Nescio: forsan frater meus.—Quando studétis?—Manè studémus.—Quandiu studétis?—Diu studémus.

24. Uter plus laborat frater tuus an tu?—Uterque admodum laborámus. Uter plus manducat?—Plus quam fratres mei manduco.—Quando novos libros recipis?—Novos libros cras recipio.—Quomodo eos discis?—Eos primò lego; eos deinde magister explicat; denique eos disco.—Et quomodo eos magister explicat?—Singulas lectiones magister quotidie explicat, eam sic intelligo.—Quoties eam explicat?—Eam bis aut ter explicat, item explicat maximè.—Scisne grammaticam?—Aliquid scio.—Quot partes habet grammatica?—Quatuor.—Quales sunt?—Prosodia, lexicologia, syntaxis atque orthographia.—Quota pars syntaxis est?—Tertia pars syntaxis est.—Scisne orthographiam?—Eam scio, non autem omnino.

25. Quando veritatem credis?—Quando eam dicunt tamquam est, quamquam me fallunt.—Quomodo enim veritas est?—Veritas tamquam lux clara et pura est.—Fallisne patres tuos?—Eos nunquam fallo.—Quis patres tuos fallébat antea?—Nescio; sed eum forsan improbi amici fallebant.—Quis dolores suos leniébat?—Máter mea dolores suos leniébat.—Et quid vos faciebátis?—Dolores suos quoque leniebámus.—Et quomodo enim dolores suos leniebátis?—Eum benevolè suadebámus atque sic gaudébat subridebatque.

LECCIÓN DÉCIMA TERCERA.

TEMAS.

26. Quo is?—In domum meam eo.—Quid illic facies?—Lectionem legam; deinde ad amicos meos aliquas litteras scribam.—Quid deinde facies?—Ad agrum ibo atque placidè ambulabo.—Et fratres tui quid faciunt?—Nunc student; deinde tamquam ego ad agrum ibunt quoque.—Quoties ad agrum itis?—Ad agrum quotidie vespere imus.—Et in agrum studesne?—In agrum interdum studemus.—Quid legisne illic?—Grammaticam præsertim legimus.—Idemne quotidie facitis?—Idem non semper facimus.

27. Quis isthac venit?—Máter et pater meus veniunt.—Et quo eunt?—Ad agrum forsitan eunt.—Quota enim hora est?—Quinta hora est.—Et fratres tui ad agrum euntne?—Fratres mei ibunt mox ad agrum.—Et tu ibisne quoque ad agrum?—Ego tamquam fratres mei ad agrum ibo.—Quando in domum omnes vertétis?—In domum omnes noctu vertémus.—Omnes habetisne bonos mores?—Enimvero bonos mores omnes habémus. Ad virtutem et bonos mores studium atque labor hominem ducunt.—Quomodo scisne ea omnia?—Ea quotidie magister docet.

28. Quandiu eris hic?—Nescio: forsitan diu ero.—Et studisne semper?—Non semper studebo; aliquandiu quiescam.—Quantum quotidie discis?—Aliquid disco, plus enim scio quotidie.—Itisne sæpè ad urbem?—Semel ad urbem imus quotannis.—Quando milites veniunt?—Cras veniunt.—Quot veniunt?

—Ducenti.—Quoteni veniunt in singulas domus?—In singulas domus quaterni milites veniunt.—Veniuntne semper iidem milites?—Non semper iidem milites veniunt; sed ipsi veniunt frequenter.

LECCIÓN DÉCIMA CUARTA.

TEMAS.

29. Lectionem legistine?—Abhinc duas horas eam legi.—Quamdudum Antonium vidisti?—Abhinc eum vidi tres dies.—Quamdudum milites hic manent?—Jam ei vicesimum diem manent.—Magistrumne audivisti?—Jam dudum eum audiveram.—Et noverisne eum maximè?—Eum maximè novero.—Quoties grammaticam explicaverit?—Sæpè eam explicavit.—Quamdudum eam explicat?—Jam secundum annum explicat eam.—Quotam lectionem scis?—Quintam et tricesimam lectionem scio.—Quando soror tua studet?—Manè quotidie studet.—Quid studet?—Grammaticam legit atque maximè discit.—Quamdudum eam legit?—Jam primum annum eam legit.—Quid dixisti?—Veritatem dixi.

30. Quot filios ista mulier habuit?—Filios octo habuit.—Omnesne fuerunt mares?—Haud sanè: mares quinque et feminæ tres fuerunt.—Illane omnes educavit?—Sola omnes educavit.—Quemnam heri vidisti?—Antonium heri vidi.—Quo it?—Nescio, sed ibit usque ad Matritum.—Tu enim ad agrum ibis?—Ad agrum ibo.—Quousque ibis?—Usque ad flumen iberum ibo.—Quorsum patres tui cras ibunt?—Patres mei cras ibunt Matritum versus.—Et fratres tui quorsum ibunt?—Fratres mei quoque ibunt Matritum versus.—Quorsum ibunt amici tui Carolus atque Antonius?—Nescio; sed agros versus suos ibunt.

31. Legeritne lectionem frater tuus?—Eam legit, jam scit.—Quid vos docet magister?—Grammaticam atque arithmeticam nos magister docet.—Quis vos panem poscit?—Panem pauperes nos poscunt.—Quis vos interrogat lectionem?—Eam magister et patres nostri nos interrogant.—Quid ad me mones?—Hos pauperes te moneo.—Tene aliquid poposcerunt?—Me panem poposcerunt; sed nihil habeo.—Quomodo discis arithmeticam?—Eam lego tamquam magister me erudit; dum magister eam explicat, egomet eam explico tamquam intelligo.

LECCIÓN DÉCIMA QUINTA.

TEMAS.

32. Quid mihi suades?—Prudentiam semper suadebo tibi.—Mittesne mihi aliquid?—Libros quatuor cras mittam.—Mittesne mihi altera?—Arto-creata duo quoque mittam tibi.—Quamdudum ad me non scribis?—Solum quartum diem ad te non scribo; sed singulas epistolas quotidie tibi scribam.—Et quid mihi dices?—Optima nuntia semper tibi dicam.—Quamdiu manebis

isthac?—Duos menses solum manebo.—Quid mihi promittis?—Donum promitto tibi.—Et eum mihi geres?—Bonum donum geram tibi.—Nunciabisne mihi regressionem tuam?—Regressionem meam tibi nunciabo.—Salve enim.—Salutem plurimam tibi cupio.—Salve.

33. Quot tunicas soror tua patri tuo fecit?—Senas tunicas quotannis sororcula mea fecit patri meo.—Quotenas tunicas facit quotannis singulis vobis? Quaternas tunicas quotannis facit singulis nobis.—Uter vobis dat meliora consilia pater an máter vestra?—Uterque bona consilia nobis semper dedérunt.—Uter meliora dona vobis promittit?—Plura dona quam pater máter nostra nobis promittit atque dat.—Uter plures lectiones vobis explicat magister an pater vester?—Plures lectiones quam pater noster magister nobis explicat; sed hic plura dona quam magister dat nobis.—Quis libros tibi rapuit heri?—Eos nemo mihi rapuit.—Cuinam enim eos rapuérunt?—Eos Antonio rapuérunt.—Quis eos rapuit ei?—Carolus eos rapuit ei; sed eos restituet ei.

34. Quid fratribus tuis nunciavisti?—Nihil eis nunciávi adhuc; sed cras digressionem meam eis nunciabo.—Quando ad Matritum ibunt patres tui?—Ad Matritum patres mei ibunt perendiè.—Illicne diu manébunt?—Ferè manébunt dies octo.—Idne amicis suis nunciaverunt?—Næ vero id omnes sciunt.—Et ibitne quoque soror tua?—Sororcula mea ad Matritum quoque ibit, et ita id nunciavit suis amicábus.—Quid tibi promisit soror tua?—Donum sororcula mea promisit mihi atque id certè geret mihi.—Vale enim.—Salve.

LECCIÓN DÉCIMA SEXTA.

TEMAS.

35. Studesne libris?—Semper libris studui, nam aliquid me docent.—Utri plus obedis patri tuo an magistro?—Duobus semper obedio, nam uterque bonos mores me docent.—Obediuntne magistro omnes pueri?—Alii obediunt ei, alii non.—Utri plus invides infelici sapienti an stulto diviti?—Neutro invideo.—Utri plus favebis?—Sapienti plus quam stulto favebo, quamquam uterque miseri sunt.—Fuistine aliquoties adulátor?—Nunquam adulátor fui, nam nemini numquam adulo.—Cuinam servis nunc?—Patribus meis tantummodo servio.—Quis tibi servit?—Nemo servit mihi.

36. Quis vobis supervenit heri?—Magister omnibus nobis supervenit; sed nihil nobis dixit, nam quieti erámus.—Quid enim intervenit vobis heri vesperè?—Nihil rarum intervenit nobis.—Quæ res plus impendent tibi tuæ an alienæ?—Alienæ res parum impendent mihi; sed meæ admodum impendent mihi.—Utri plus imminet periculum audaci stulto an audaci sapienti?—Utrique periculum imminet; sed stulto facilius supervenit.—Uter periculo antea succumbit?—Plus sæpè antequam sapiens stultus periculo succumbit.—Uter plus assurgit iræ?—Stultus plus quam sapiens assurgit iræ.

37. Quid fratri tuo is liber placet (ó *videtur*)?—Ei placet (ó *videtur*) ma-

ximè.—Ei placuit?—Næ vero, ei maximè placuit, nam pulchras delineationes atque bonum textum habet.—Estne tristis frater tuus?—Næ vero: res ei malè evenérunt.—Quid enim ei accidit?—Id nescio.—Atque tune es tristis?—Tristis non sum, nam grave nihil accidit mihi.—Rapueruntne nonnunquam tibi libros?—Eos rapuit mihi semel Antonius; sed eos restituit mihi, nam alienum ei non licet.—Licetne murmur mulieribus?—Nunquam eis licuit.—Et licetne eis pax?—Omnibus pax licet.

LECCION DÉCIMA SÉPTIMA.

TEMAS.

38. Qui liber plus tibi placet?—Præsertim grammatica placet mihi.—Quot monetæ tibi sunt?—Argentæ monetæ quinque sunt mihi.—Utri plures monetæ sunt tibi an fratri tuo?—Monetæ plures quam fratri meo sunt mihi, nam major vir sum, atque plus opus est mihi pecunia.—Uter autem magis lectionem disci?—Ego quoque eam magis quam ille disco.—Suntne sorori tuæ bonos mores?—Næ vero, bonos mores ei sunt, nam patres mei istam eas docuérunt.—Quomodo mores vestri sunt?—Mores nobis tamquam sorori nostræ sunt, nam omnibus nobis eos equæ docuérunt.—Atque hodie suntne vobis, opus consilia?—Semper opus sunt nobis consilia, nam adhuc juvenes sumus et mundum non noscimus.—Uter plus placet tibi frater tuus an soror tua?—Semper placuerunt mihi uterque, nam benevolentissimi sunt.

39. Utrum majoribus malis nobis est vitium an otiositas?—Utrumque sunt nobis gravibus malis.—Quid patri tuo heri accidit?—Patri meo insuavitas heri accidit, nam pecuniam ei rapuerunt.—Quod nomen est patri tuo?—Aurelius nomen est patri meo.—Quod nomen est sorori tuæ?—Sorori meæ Julia nomen est.—Quod nomen est matri tuæ?—Nomen Agnes matri meæ est.—Quod nomen est fratri tuo?—Joannes nomen est fratri meo.—Et estne opus vobis pecunia?—Ea non est opus nobis, etsi nobis eam rapuerunt.—Quid enim opus est nobis?—Tranquillitas nunc opus est nobis.—Fuitne insuavitati omnibus vobis accidens hoc?—Insuavitati omnibus nobis fuit, nam tranquillissimi eramus.—Quamdudum estis hic?—Mensem octavum jam sumus hic, atque tantummodo nobis accidit hoc incommodum.

40. Cuinam opus sum?—Opus es mihi.—Suntne opus tibi consilia mea?—Consilia tua opus sunt mihi, nam solatio sunt mihi.—Evenitne malè tibi aliquid?—Semper aliquid malè evenit mihi.—Scisne benè lectionem?—Næ eam scio.—Quis eam tibi explicat?—Pater meus eam explicávit mihi atque mox eam explicabit mihi magister.—Quando in scholam is?—Mox in scholam ibo.—Quandiu manétis illic?—Horas tres manémus, atque tranquilli sumus, nam nullum periculum nobis illic imminet.—Quot lectiones scis?—Lectiones quatuor scio.—Quotenas lectiones discis quotidie?—Octonas lectiones quotidie

disco.—Legistine hodiè arithmetica?—Næ vero.—Quot decies quina sunt?—Decies quina sunt quinquaginta.—Quot sunt octies octona?—Octies octona sunt quatuor et sexaginta.—Benè est. Salve, amice mi.—Salve.

LECCIÓN DÉCIMA OCTAVA.

TEMAS.

41. Adestisne quotidie scholæ?—Ego et frater meus quotidie manè ac vespere adsumus scholæ.—Adsuntne scholæ omnes pueri?—Ferè omnes scholæ adsunt, sed aliquando desunt aliqui.—Uter sæpius deest scholæ?—Frater meus sæpius deest scholæ, nam non est opus ei studium tantum quantum mihi.—Et interdum deesne scholæ?—Interdum desum, sed solum dum æger sum aut dum patribus meis sum opus.—Esne sæpe opus patribus tuis?—Interdum sum eis opus, dum pæsertim multus labor eis est.—Et benè prodesne tempori?—Sic semper ei prosum atque interdum mihi superest.—Et ei proderisne semper?—Semper ei prodero, nam ita mihi interest.

42. Quotenis horis quotidie prodes?—Octonis horis quotidie prosum.—Quis vestris studiis præest?—Eis magister atque interdum pater meus præest.—Quis carceri hodiè inest?—Antonius carceri hodiè inest, nam heri defuit scholæ et is magistro opus erat.—Estne minimè devotus Antonius studio?—Minimè devotus studio Antonius est; scholæ ferè semper deest.—Quomodo enim grammaticam discit?—Nam eam istum magister docet, sed nihil unquam sciet.—Et estne fidelis patribus suis?—Haud vero: iniquus patribus suis est ac pessimi mores sunt ei atque multa vitia.—Cui enim patribus suis est?—Solum incommodo est eis.—Benè nosisne?—Eum nosco tamquam me ipsum.

43. Quis similior est occisori iudex an tortor?—Talis unus qualis alter occisori similes sunt.—Uter plus necessarius est societati?—Societati plus quam tortor iudex necessarius est, nam ille aspernandus atque vilis ens semper erit.—Quis mundo ac societati utilior est?—Probus ac studiosus vir mundo et societati utilior est, nam commodi omnibus est.—Qualia funesta sunt mala homini?—Vitium et otiositas omnibus hominibus funesta mala sunt.—Cuinam mors propitia est?—Solum miserrimo mors propitia est.

LECCIÓN DÉCIMA NOVENA.

TEMAS.

44. Quid heri dixisti fratri tuo?—Stude; esto laboriosus; tempori prodesto ac totus homo aliquando eris. Hoc ei dixi.—Et tune idem agis?—Idem ago, nam id ita patres mei me docuerunt.—Quando patres tui monent te?—Quotidie manè dicunt mihi: bonus scholaris esto, fili mi; bonos mores serva: lec-

tiones tuas maximè disce; atque ita incommoda, dolores et errorum cognitiones tibi non erunt.—Et quid magister vobis dicit?—Ne unquam deestóte scholæ, nec otiosi estóte, nam ea vitia patribus vestris atque vobis ipsis calamitáti erunt.—Et tune prodes omnibus consiliis eis?—Semper ego eis profui, nam ea opus sum mihi.—Amen. Vale.—Salve.

45. Qualia principalia præcepta tua sunt?—Ama proximum tamquam te ipsum; nemini damnum age; patribus tuis obedi; et laboriosus atque probus esto. Id ita intelligo.—Et tune omnia ages?—Omnia agam, nam sic sapientes homines dictant id et sic homines probi atque laboriosi id exercent.—Vidistine Antonium?—Eum vidi.—Quo ibat?—In domum suam ibat, nam patres sui eum vocaverant.—Deestne sæpè scholæ?—Næ vero, negligentissimus est et multis incommodis erit patribus suis, nam eis non obedit neque consilia sua audit.—Discetne aliquid?—Paucum discet, nam otiositáti tantummodo studet atque vitio.—Ne ea disce.—Ne timete: egometipse semper ero dum conscientia mihi est.

46. Quando illum dominum novisti?—Eum nudiustertius novi.—Ubinam eum novisti?—Eum hic novi.—Unde est?—Nescio.—Quo it?—Ad Matritum it.—Manebitne diu?—Ita id credo.—Quorsum it filius suus?—Filius suus Galliam versus it.—Quamdudum eum vidisti?—Abhinc dies quatuor eum vidi.—Hic suntne isti multi amici?—Næ vero, nam benevolentissimus omnibus est.—Scripsistine aliquando ei litteras aliquas?—Næ vero, multas litteras ei scripsi et semper mihi attentus fuit.—Suntne ei multi fratres?—Pulcherrima atque benevolentissima sororcula tamquam iste tantummodo ei est.—Benè est?—Nunc maximè stude, et usque cras.—Salve.—Cras usque.

LECCIÓN VIGÉSIMA.

TEMAS.

47. Cujusnam hic liber est?—Hic Antonii liber est; eum isti pater mei dedit.—Habesne tu carmina Virgilii?—Virgilii carmina non habeo, sed mei pater Virgilii atque Horatii habet; etsi eos non intelligo, nam idioma latinum non nosco, ea pater mei legit atque mihi explicat.—Cujusnam ille hortus est?—Caroli patris ille hortus est; abhinc duos annos eum emit.—Uter plus tibi placet Caroli hortus an tuus?—Caroli hortus plus placet mihi quam meus, nam multas arbores atque multos flores tenet.—Cujusnam fructus iste est?—Hunc fructum mihi Antonius dedit.—Cuinam eum servas?—Sororculæ meæ eum servo.—Quis istos flores tibi dedit?—Quoque istos flores Antonius dedit mihi; sororculæ meæ sunt, nam plurimum ei placent.

48. Estne auri ista catena?—Næ vero, auri catena ista est, eam sororcula mea dedit mihi.—Quandudum eam tibi dedit?—Abhinc plus quam annum unum eam dedit mihi.—Cujusnam ista domus est?—Mei patris ista domus est; abhinc annum unum eam emit.—Bonumne cor tibi est?—Maximæ homi-

num parti bonum cor est; talis hominum natura est.—Et estne mulieribus bonum cor?—Maximæ mulieribus parti bonum cor est; teneræ atque placidæ naturæ communiter mulier est.—Quot monetæ argenti tibi sunt?—Argenti quinque monetæ atque auri tres sunt mihi.—Et aurine aliquod munile est tibi?—Auri non sunt mihi monilia, sed auri atque argenti monilia sorori meæ sunt.

49. Quot milites hic fuerant nudiustertius?—Milites ducenti fuerant.—Et multine hic vertunt?—Maxima militum pars vertit atque hic manebit.—Estne boni Antonius animi?—Næ vero, Antonius boni adolescens animi est.—Quando milites adveniunt?—Militum adventus cras erit, nam ita dux id nunciavit.—Placentne tibi plurimum Antonii libri?—Næ vero, plurimum placent mihi Antonii libri, nam ingeniosas fabulas continent.—Nonne ullum fabulorum librum habes?—Aliquas Phædri fabulas atque Æsopi habeo.—Uter fabularum liber plus tibi placet Phædri an Æsopi?—Uterque plurimum placet mihi, nam ingeniosissimi ambo sunt.

LECCIÓN VIGÉSIMA PRIMERA.

TEMAS.

50. Estne hic lapis adamantis?—Næ vero adamantis hic lapis est.—Et estne auri annulus?—Næ credo; auri annulus est.—Quis enim auri annulum dedit tibi?—Auri annulum sororcula mea dedit mihi et plus quam primum annum mihi est.—Habesne aliquid pecuniæ?—Aliquid pecuniæ habeo, sed non plus: tantummodo cupri aliquas monetas atque argenti, sed nihil auri.—Quantum pecuniæ sororcula tua habet?—Tantum pecuniæ sororcula mea habet quantum ego, sed id non ambit, nam ei opus non est.—El frater tuus habetne multum pecuniæ?—Paucum pecuniæ frater meus habet, sed neque opus ei est.—Estne tibi multum vitiorum?—Nihil est mihi vitii.—Et estne fratribus tuis aliquid vitii?—Nihil vitii fratribus meis est; eis tamquam mihi sunt bonos mores atque salutis abundè.

51. Utri est plus solertiæ fratri tui an tibi?—Utrique satis solertiæ est.—Et sororculæ tuæ estne solertiæ tantum quantum vobis?—Sororculæ meæ, ut femina (*est*), solertiæ satis est, sed puellæ tantummodo digna solertia.—Tunc nosis magistri filios?—Næ vero, omnes illi solertiæ atque bonorum morum instar sunt.—Suntne quoque studiosi litterarum?—Omnes illi, ut boni pueri, litterarum studiosi sunt et artium capaces omnium.—Suntne benevoli?—Benevolentissimi sunt et laudis atque estimationis digni.—Quid pueri Carolus est?—Carolus instar sui patris amans puer laboris atque virtutis est.—Estne beneficiorum memor?—Attentus atque beneficiorum memor Carolus semper fuit.

52. Quis vestrum pecuniæ plus avarus est?—Id nescio; ego et fratres mei pecuniæ avarissimi non sumus, neque ea nunc opus est nobis; omnia æta-

tis propria malumus.—Quis omnium vestrum plus est rationis particeps?—Ut? Quis nostrum plus est rationis particeps? Id nescio; sed Carolus plus est peritus et vitæ prudens.—Tune amicus es Caroli?—Mutuo sumus alterius alter amicus.—Habesne illius librum ullum?—Næ vero, ejus libros quatuor habeo; eosdem quatuor ipse scripsit, atque quidem maximè scripti sunt.—Tute aliquid scribis?—Aliquid carminum interdum scribo, sed sunt parum meriti.

LECCIÓN VIGÉSIMA SEGUNDA.

TEMAS.

53. Quot milites heri venérunt hic?—Quatuor millia militum heri venérunt hic, aliqui eorum ægri erant, sed maxima pars eorum salubres atque robusti erant.—Quis primus eorum veniebat?—Dux primus omnium veniebat, et erat robustus fortis atque altæ staturæ vir.—Quid hominis dux est?—Ut? Quid hominis dux est? Benevoli aspectûs est vir.—Quot militibus præest?—Secundum dicunt, quatuor millibus quingentis militibus præest.—Quorsum indè eunt?—Nescio, sed probabiliter Matritum versus ibunt, secundum dicunt. Hoc admodum interest regis.—Meministine militis tam validi quam generosi?—Plurimum ejus memini, quoque memini festivitâtes suas. Quânti valebat ille miles.

54. Quod nomen est illi militi? Meministine?—Næ memini; sibi Paulus nomen est.—Meministine sui comitis?—Næ memini; sed nomen suum oblitus sum.—Quod nomen est sibi?—Joannes nomen sibi est, sed mortuus est.—Quandudum mortuus est?—Abhinc annum mortuus fuit.—Ejusne miseret te?—Næ vero, ejus miseret me, nam æstimationis dignus erat.—Quando Caroli domi fuisti?—Heri Caroli domi fui.—Quid tibi dixit?—Nihil novi mihi dixit. Matriti dies quindecim mansit.—Quanti est auri monile?—Hoc auri monile pluris est, sed tanti non est argenti annulus.—Estne pluris iste adamas?—Iste adamas plurimi est.—Fuistine heri ruri?—Næ heri tamquam quotidie ruri fui; sed nihil novi vidi.

55. Estne pluris vestra schola?—Schola nostra teruntii est, neque ductûs interest multi.—Et miseret te magistri?—Miseret me magistri atque nostri ipsorum, nam ita nihil discimus, neque nihil scimus. Talis status noster est.—Ubinam nunc incolit Joannes amicus tuus?—Joannes amicus meus nunc incolit Salmanticæ, sed hic veniet properè, nam regio hæc plus ei placet.—Tune satagis plurimum librorum tuorum?—Admodum satago librorum meorum, nam sunt pluris et plurimum intersunt mihi.—Stude enim, fili mi, et plurimum vale.—Usque cras.—Vobis plurimam salutem cupio.—Usque cras.

LECCIÓN VIGÉSIMA TERCERA.

TEMAS.

56. Quare tantum mœrebat heri frater tuus?—Magno incommodo frater meus heri mœrebat, nam eum pater reprendit.—Confidisne omnibus tuis?—Non semper omnium meorum summâ confido, nam experientiâ paucâ laboro.—Quis omnium discipulorum propria solertiâ floret?—Studio atque solertiâ propriâ (ó *suâ*) Carolus floret.—Quis omnium vestrum ingenio fulget?—Certè Carolus ingenio plus fulget. Puer invidendis dotibus est.—Quis calamitâte dolet?—Omnes calamitâte suâ dolent.—Fidisne sæpè amicorum promissis?—Sæpè promissis suis fido, etsi sæpè erroris cognitione doleo.—Quo tanti amici valent tibi?—Semper amici aliqua re valent mihi, tamquam ego quoque amicis meis aliqua re valeo.

57. Quo passerculos alit sororcula tua?—Eos alit biscocto atque panis micâ.—Quo alitis equum?—Equum paleâ et hordo alimus.—Et quo alitis canem?—Canem escae reliquis alimus.—Scisne quo vagabundi vivunt?—Prædatione et fraude vagabundi vivunt. Ista gens probitâte et labore nunquam vivit.—Jam ornavistisne scholæ crucem?—Næ vero, floribus atque ramis eam ornavimus heri.—Et quo scholam ornavistis?—Imaginibus, ramis, atque floribus scholam ornavimus. Cras viset omnia gens eam populi.

58. Abundatne floribus Antonii hortus?—Floribus et fructibus Antonii hortus abundat.—Estne ullum stagnum ei?—Næ vero, stagnum est ei omnino abundans aquâ (ó *aquæ*) et omni horto fluit.—Quis in hortum vos prohibuit aditu?—Nemo in hortum aditu nos prohibuit.—Quare eo vos non prohibent?—Non eo prohibent nos, nam formales sumus atque nihil destruimus. Omnibus favoribus Antonii pater nos solvit, et eis æstimâmus ex animo.—Quoties cuotidiè itis in hortum?—Quotidiè bis imus in hortum, namque nemo nos eo prohibet, et jam eo assuevimus.—Plurimum gaudeo. Vale. Usque cras.—Salvete. Usque cras.

LECCIÓN VIGÉSIMA CUARTA.

TEMAS.

59. Esne sorte tua contentus?—Semper sorte mea contentus fui, nam ei a principio assuevi.—Quis sorte sua contentus non est?—Qui ratione orbus et iniquâ aviditâte præditus est.—Esne omnibus propriis fretus?—Non semper omnibus propriis fretus sum, quia non semper eis dignus.—Estne laude dignus vester magister?—Omni laude dignus noster magister est, nam semper bonis virtutibus atque studio insignis fuit.—Utrum velocius est ventus

an fulmen?—Fulmen velocius vento.—Utrum velocius est animus an fulmen? Nihil es animo velocius.—Uter junior est tu an frater tuus?—Frater meus junior me; plus ætatis quam singulis fratribus meis est mihi.

60. Utrum dulcius est saccharum an mel?—Saccharum est dulcius melle, sed mater est dulcior multo saccharo ac melle.—Uter vestrum magis pius est tu an frater tuus?—Uterque pii sumus; sed sororcula, ut femina, magis pia est quam nos.—Quis vestrum studiosior est?—Ego studiosior fratribus meis sum, quia major eis sum, sed studio plus opus est mihi quam illis.—Utrum preciosius est virtus an aurum?—Virtus preciosior auro, sed multi malunt aurum quam virtutem.—Ac tu utrum mavis virtutem an aurum?—Malo virtutem quam aurum.—Quinam mavis divitias.—Malo divitias patribus meis quam mihi, nam mihi adhuc non opus sunt.—Quis omnium vestrum junior?—Ut? quis fratrum meorum et mei junior est? Sororcula mea est junior duobus nobis.

61. Utra difficilior est grammatica an arithmetica?—Utraque tanto difficilior est nobis quanto minus studemus.—Utrum majus est poenitentia an peccatum?—Eo major poenitentia est quo majus peccatum fuit, dum peccatorem poenitet verè culpârûm suârûm.—Studesne nunc plurimum?—Semper tanto studeo quanto opus est mihi, nam studium opus est omnibus.—Quis omnium vestrum plus studet?—Carolus studet atque discit plus, nam plus solertiæ est ei quam omnibus nostris.—Quid pueri Carolus est?—Ut? quid pueri Carolus est? Extraordinariæ solertiæ Carolus præditus est atque magis quam nos potest studio et selertiâ.—Ubinam Carolus nunc est?—Nunc Carolus est Matriti et indè manebit menses duos.

LECCIÓN VIGÉSIMA QUINTA.

TEMAS.

62. Quis ex omnibus discipulis docilissimus est?—Certè Carolus diligentissimus ac docilissimus omnium est.—Quis ex omnibus pessimus est?—Pessimus ac sagacissimus omnium Petrus est.—Uter pejor est tu an frater tuus?—Forsitan pejor ac sagacior fratre meo sum, nam major sum et plus nequitiae quam ei est mihi.—Utra pulchrior est Agnes an sororcula tua?—Pulchrior Agnete sororcula mea est, sed longè pulcherrima est Caroli sororcula, forsitan omnium pulcherrima.—Quis est pauperior, Antonius an Joannes?—Joannes, ut humilis agricolæ, est pauperior Antonio, sed omnium pauperrimus æditimi filius est.—Uter divitior est, Antonius an Petrus?—Multo divitior Antonio Petrus est; sed Carolus, ut opulenti filius argentarii ex omnibus divitissimus.—Quis ex omnibus miserrimus est?—Ex omnibus miserrimus atque odiosissimus est carnifex.

63. Quandiu totam grammaticam leges?—Forsitan eam diebus octo legam

et forsitan duobus mensibus eam didicero.—Quando ad Matritum is?—Sexto quoque mense semel ad Matritum eo, Matriti diem tertium manebo, et post diem tertium in domum vertam.—Quoties ad Salmanticam patres tui eunt?—Ad Salmanticam patres mei quotannis semel eunt, indè quartum diem manent, ac post quartum diem in domum vertunt.—Quoties ad Matritum Carolus it?—Ter aut quater Carolus ad Matritum it; Matriti manet diem sextum aut octavum, ac post sextum aut octavum diem in domum vertit.—Quandudum hic manétis?—Jam mensem sextum hic manemus tota familia.—Quando ab hoc populo abestis?—Forsitan cras ab hoc populo tota familia aberimus atque ad Matritum ibimus. Sic a patre nostro id postulavimus et ita id nobis ipse concessit.—Quid enim a me cupis?—Semper amicitiam et bonum consilium a te cupio.

64. Quid scis de grammatica?—De grammatica esentialius scio, ut syntaxim (*scio*).—Quid scis de arithmetica?—De arithmetica ullas computationes scio, sed non multum.—Quotena sunt quinquies terna?—Quinquies terna quindecim sunt.—Quid dicunt isthac á magistro?—Paucum mali a magistro dicunt isthac, nam semper omni laude magister vir dignus fuit.—Abestne ab hoc populo frater tuus?—Ab hoc populo frater meus abest, sed cras vertet.—Quando a domo abfuit?—Nudiustertius a domo abfuit.—Quid pecuniæ a Carolo sumsisti?—Tantummodo a patribus mei pecuniam sumo.—Quare non sumis pecuniam nisi a patribus tui?—Quia non mihi opus est id.—Quando pater tuus ex laboribus quiescit?—Pater mei ex laboribus noctu quiescit.—Et placidè quiescitne?—Ita id credo, nam tranquillitas et quies pendent de labore atque probitate.

LECCIÓN VIGÉSIMA SEXTA.

TEMAS.

65. Quid isthac dicitur?—Nihil novi dicitur.—Quid populo cupitur?—Populo tranquillitas cupitur, nam præsertim laboriosus et probus populus est.—Quare imperator exulavit?—Imperator exulavit, nam sacritissimis muneribus defuit.—Quis vapulavit a magistro?—Antonius a magistro vapulavit hodie, nam quotidie plus fit vagabundus, et hoc pessimè magistro videtur atque omnibus pessimo exemplo est.—Quid hodie manè licuit?—Hodiè manè imperatoris opes licuérunt.—A quo veneunt eæ?—A curia veneunt.—Hic casus a aliquo explanatur.—A populi gente hic casus maxime explanatur, nam rarus omnibus videtur.—Et quid tibi videtur?—Omne maximè videtur mihi, nam imperator punitione dignus erat.

66. Auditurne isthac ullum grave nuntium?—Secundum dicitur, excitantur animi, nam imperator exulavit et non vertet hac.—Deamabaturne imperator?—Ita dicitur a aliquibus, sed non id credo.—Uter a gente plus amabatur

dux militaris an populi dux?—Populi dux, ut popularior, a gente plus militari duce amabatur.—Quando hujus opes veneunt?—Omnes imperatoris opes hodie veneunt, et cras totius familiae opes ejus licebunt.—Quis ejus opum partem emet?—Mei pater opum ejus partem emet, sed pauperibus eas dabit nam hic eas non vult, quod maximè videtur mihi.—Uter populo plus amatur magister an sacerdos?—Uterque deamantur populo, namque neuter sacratissimis muneribus deest et hoc omnibus maximè videtur.—Sacerdotisne sermo auditus vobis hodie fuit manè?—Non fuit auditus mihi; sed fuit auditus fratribus meis et maximè visus eis fuit.

67. Quid dicitur per gentem a magistro?—Plurimum boni de magistro dicitur, nam magister omni aestimatione dignus est.—Quis heri vapulavit?—Heri nemo vapulavit a magistro.—Quis isthac murmuratur?—Gens imperatore murmuratur, nam exulavit heri a rege.—Quot imperatores exulaverunt jam a rege?—Annis duobus imperatores quatuor exulaverunt et eorum opes a rege veniverunt. Ita a rege decretum fuit.—Videturne populo benè hoc decretum?—Nec malè videtur ei neque benè.—Cuinam pecunia heri rapta fuit?—Pauperi homini pecunia rapta heri fuit. Quam infelix! miserebat me.—Multumne pecuniae raptum ei fuit?—Aliquid auri monetarum raptum fuit ei; sed illarum pars ei restituta fuit, nam pressus fur a iudice fuit.

LECCIÓN VIGÉSIMA SÉPTIMA.

TEMAS.

68. Quemnam magister solabatur heri?—Infelicem Aurelium heri solabatur.—Quare? Quid acciderat ei?—Ei magnum infortunium accidit, mortua ejus mater est.—Plusne patiebatur?—Næ vero, patiebatur tantum quantum pater sui; sed vix verbum loquebatur.—Estne Aurelius bonus puer?—Optimus et benevolentissimus Aurelius est atque omni aestimatione dignus. Ut probi filius hominis et consiliis fidelis sui patris, bonos parentum mores perfectè sequitur.—Tunc imitaris tui parentum mores?—Semper bonos mei parentum mores imitatus sum et imitabor; ita virtutis instar ero.—Quis omnium vestrum puer humillimus est?—Ex omnibus nostris Aurelius forsitan puer humillimus est, ita id omnes ejus comites fatentur.—Quare enim instar ejus omnes non sequuntur?—Nam instar ejus omnes non sunt, neque ista virtus omnibus est.

69. Quid isthac dicitur?—Nihil novi auditur mihi.—Aliquisne prehensus est?—Nudiustertius famosus fur prehensus fuit atque delictum suum heri fassus fuit.—Isne multum pecuniae rapuit?—Secundum dicitur, pecuniae multum et auri multum monilium rapuit, sed nunc poenam patietur et forsitan poenitet se.—Quid tibi fur visus est?—Criminalis pessimo genere fur iste videtur mihi et qualibet punitione dignus.—Noscisne furis liberos?—Non eos nosco.—Eruntne tamquam pater suus?—Tamquam pater suus non forsitan

erunt neque improbos ejus mores sequentur, nam patientur tantum quantum nunc patietur is.—Mavisne laborem quam otium?—Semper laborem malo quam otium, namque homines otio fiunt vitiosi, atque labore et probitate sapientes honestique fiunt.—Id ita credisne?—Id ita videtur mihi itaque id credo.—Esne interdum conviciatus alicui?—Unquam nemini conviciatus sum namque nemo mihi conviciatur.—Quis conviciatus heri sacerdoti fuit?—Miser conviciatus heri magistro fuit, sed nemo conviciatus fuit sacerdoti.

70. Aliquisne tibi interdum minatus est?—Semel mihi Petrus minatus injustè fuit, deinde se poenituit, namque semper ei condonavi.—Quoties conviciatus tibi erat Petrus?—Sæpè Petrus conviciatus est mihi, sed omne illud nihili facio namque opus is non est mihi.—Quid pueri Petrus est?—Puer indocili ac despicabili ingenio Petrus est.—Quis maritorum somno insidiatur?—Tantummodo vilis et lascivus vir dolosè maritorum somno insidiatur.—Quis furibus patrocinator?—Furibus similes eis tantummodo patrocinantur, nam utrique crimine et pecuniæ aucupio vivunt.—Blandiuntur tibi voluptates?—Tamquam ceteris hominibus voluptates blandiuntur mihi; sed scientiarum artiumque studio præsertim operor.—Vapulavistine a magistro?—Nunquam a magistro vapulavi, namque lectionem semper disco et scholæ vix desum.—Plurimum enim stude, et vir totus eris. Salve. Usque cras.—Omne opus est mihi. Plurimum studebo. Salvete; usque cras.

LECCIÓM VIGÉSIMA OCTAVA.

TEMAS.

71. Urbene milites potiti fuerunt?—Jam urbe potiti milites sunt.—Quando?—Heri manè eâ potiti fuerunt.—Funguntur populi ductu?—Næ vero, jam populi ac totius ductu provinciæ funguntur.—Quis provinciæ ductu antea fungebatur?—Provinciæ ductu gubernator antea fungebatur, sed nunc militaris dux eo fungitur.—Quid hominis dux militaris est?—Superbus vir et imperiosus est, qui victoriâ gloriatur; sed superbiæ forsitan suæ poenitebit se, namque ejus fortitudine nimium abutitur, et vincetur aliquando atque a victore vapulabit.—Estne potitus castello dux?—Quoque castello injuste potitus est, sed non plurimum fruetur victoriâ ejus, namque hostes sui continuè insidiantur ei atque periclitatur status ejus.

72. Quid vobis suadet magister?—Ne abutimini juventutis voluptatibus, ne gloriamini imprudentibus temeritatibus; ne salute vestra periclitamini, atque felices eritis. Hoc magister quotidie suadet nobis, et maxima nostrum pars ei obedit atque ea consilia sequitur.—Estne juvenis magister?—Juvenis non est magister, sed plurima salute fruatur.—Uter junior est pater tui an magister?—Junior magistro pater mei est; sed meliore salute quam mei pater magister fruatur, nam magister munere fungitur non tam laborioso quam

munere patris mei.—Quo munere tui pater fungitur?—Romæ consulatu pater mei fungitur.—Quot fures heri prehensi fuerunt?—Fures duo heri prehensi a iudice; quo plurimum lætor, namque omnes inquieti eramus.—Quoties magistri patientiâ abutimini?—Sæpè magistri patientiâ abutimur, sed hoc numquam gloriamur, præsertim ii qui aliquid communis sensûs habemus.

73. Quo simiæ vescuntur?—Simiæ fructibus vescuntur, namque plurimum placent eis.—Et domesticas aves quo vescuntur?—Hordeo, tritico, furfure et panis micâ aves domesticas vescuntur cummuniter.—Uter meliore salute fruitur pater an mater tua?—Uterque optima salute fruuntur, namque tranquillâ et sobriâ vitâ utuntur.—Esne interdum periclitatus vitâ tua?—Nunquam periclitatus vitâ meâ sum, namque sum prudentior quam temerarius, atque plus placet mihi tranquilla quam ominosa vita.—Quo niteris?—Consilio et majorum meorum exemplo nitor; ii nunquam temerarii sunt, neque vitâ suâ pereclitantur neque facinoribus turpiter suis gloriantur.—Uter voluptatibus plus abutitur stultus, an cordatus?—Voluptatibus plus communiter abutitur stultus namque non pericula noscit. Egomet prudentiam et sobrietatem malo quam temeritatem atque abusum, nam vitia ea inevitabilibus perturbationibus nobis sunt.

LECCIÓN VIGÉSIMA NOVENA.

TEMAS.

74. Ex quo infortunium nascitur?—Hominum infortunium, carissime Carole, ex otiositate nascitur, namque otiositas omnium vitiorum est origo. Acerba sæpè veritas est; sed crede mihi, Carole, nihil tristior quam ignorantia est, nam superstitio ex ignorantia nascitur, atque superstitio nobis est multis malis.—Esne magistrum percunctatus de lectione?—De lectione magistrum percunctatus sum.—Quid de lectione hac sequitur?—De grammaticæ hac lectione arithmeticæ themata sequuntur.—Qualis omnium virtutum melior est?—Omnium optima virtutum patientia et labor est, dum a corde spontè nascuntur. Ita id credo, Carole.—Quid mavis pecuniam an scientiam?—Utramque cupio; sed, carissime Carole, scientiam quam pecuniam malo, nam de scientiâ oritur pecunia, atque præsertim illa opus est nobis. Dubitasne id?—Nunquam id dubitavi; sed quare maxima pars hominum pecuniam quam sapientiam mavult?—Quia maxima pars hominum stulta ac ambitiosa est et non omnium veram virtutem noscit.

75. Unde malum præsertim oritur?—Ex ignorantia malum præsertim oritur.—Quemnam de omnibus tuis percunctaris?—De omnibus meis me parentes præsertim percunctor, nam care amice, dilectionem et salutaria consilia parentes semper filiis suis habent. Crede mihi, carissime Carole.—Unde Rhenus oritur?—Rhenus ex Lepontiis oritur.—Unde flumina oriuntur?—Ex

fontibus ac scaturiginibus et maribus præsertim oriuntur flumina.—Unde scientia et sapientia nascuntur?—Ab experienciâ nascitur scientia; de assiduo studio nascitur sapientia.—Studistine plurimum hodie, carissime Joannes?—Hodie studui tamquam studeo atque studebo semper. Ego studium quam otium malo, namque, secundum (ó *ut*) mei parentes dicunt, studendo discitur.—Quis tanta te docuit?—Ista quotidie discuntur, namque ea omnes sciunt et loquuntur.

76. Ave, care amice, quomodo vales?—Hem, Antonii, benè: optima salute fruor.—Atque, tu, quomodo vales?—Valeo bene. Gaudeo.—Ubinam mansisti?—Matriti mansi.—Quandiu Matriti mansi?—Dies quindecim Matriti mansi. Inde Carolum vidi. Robustissimus est.—Fueruntne quoque patres tui Matriti?—Quoque patres mei Matriti manserunt.—Quid tibi nunc videtur hic populus?—Hic populus non tantum placet mihi quantum Matritum; sed hos agros quam eos Matriti malo, namque aër salutarior eis est.—Quid tibi videntur agri Matriti?—Tristissimi et aridissimi videntur agri Matriti. Tellus miserrima est. Vix herba ex ea nascitur; sed jucunda ambulacra et vireta colonia habet.—Quando ad Matritum vertetis?—Autumno ad Matritum vertemus.—Salve enim, amice mi.—Salutem pluriman tibi cupio.—Salve. Vale.

LECCIÓN TRIGÉSIMA

Apuntes de la historia de Grecia.

ANTIGÜEDAD DE LOS GRIEGOS.—GRECIA CONQUISTADA POR UNA COLONIA EGIPCIA.

El origen de los Griegos es antiguo y noble.

Próximamente hacia el año mil novecientos noventa de la creación del mundo, una colonia egipcia se apoderó de la Grecia.]

Júpiter y Saturno eran los jefes de aquella colonia.

En seguida los nuevos llegados establecieron su asiento en esta región.

Primeramente fundaron algunas ciudades.

Desde entonces tuvieron su origen Atenas, Argos, Sparta y Tebas.

Estas ciudades fueron muy célebres; pero entre todas ellas sobresalió Atenas.

ATENAS GOBERNADA DESDE SU ORIGEN POR REYES.

El primer rey que tuvo Atenas fué Cécrope, el cual se cree que instituyó el matrimonio.

A éste sucedió Cranao, cuya hija, de nombre Athis, ó llamada Athis, dió nombre á esta región.

Después de éste reinó un Anfición (1).

El cual fué el primero que consagró la ciudad á Minerva y dió á la ciudad el nombre de Atenas.

Cuando éste reinaba, una inundación aniquiló á casi todos los habitantes de Grecia.

Muerto el Anfición, ocupó el trono de los reyes Erecteo, y entonces el arte de sembrar fué descubierto en la ciudad de Eleusis por Triptolomeo.

Egeo, padre de Teseo, ocupó también el trono de Atenas.

Después de Egeo, Teseo, y después Demofonte, hijo de Teseo, se apoderaron sucesivamente del imperio.

CODRO, REY DE ATENAS.—SU ABNEGACIÓN PATRIÓTICA.

En aquel tiempo se declaró una guerra terrible entre Dóricos y Atenienses.

Aquéllos consultaron á los oráculos sobre el acontecimiento de la guerra.

Y les fué contestado que ellos mismos serían superiores si no mataban al rey de los Atenienses.

Oído lo cual, ó enterados de esto, ordenaron principalmente á los soldados que no mataran al rey de los Atenienses.

Entonces Codro era el rey de los Atenienses.

El cual llegó á saber la respuesta del oráculo y las órdenes de los enemigos.

En vista de esto, se despojó de su regia vestidura, y todo andrajoso penetró en el campamento de sus enemigos.

Al poco tiempo fué asesinado allí mismo por un soldado el rey, á quien había herido astutamente con una hoz.

Los Dóricos, pues, cuando supieron la muerte del rey, se retiraron del combate.

Y así los Atenienses se libraron de la guerra por la generosidad de aquel jefe.

CAMBIO DEL GOBIERNO DE ATENAS.—SOLÓN.

Después de Codro, nadie reinó en Atenas.

La administración de la República fué concedida á nuevos magistrados cada año.

Pero entonces ninguna ley tenía la ciudad.

El abuso imperaba, pues, sobre las leyes de los reyes.

Pero en este tiempo un hombre, llamado Solón, se distinguió por su justicia: por esta razón fué elegido para que estatuyese leyes en la ciudad.

Y así lo hizo él con el pueblo y el Senado para complacer á una y otra parte.

(1) Magistrado de Grecia.

Todo lo que hubiera establecido en un sentido habría disgustado en el otro. La República de los Atenienses brilló mucho tiempo por las célebres instituciones de aquel hombre.

LEY DE ATENAS RESPECTO Á LA ISLA SALAMINA.

Entre los muchos hechos admirables de aquél, uno fué memorable.

Habíase iniciado la guerra entre Atenienses y Megarenses sobre la propiedad de la isla Salamina.

Por esta causa habían peleado con armas hasta el exterminio.

Después de varias derrotas, los Atenienses prescribieron este decreto: *Si alguno promulgase una ley sobre la isla Salamina, sea castigado con la pena capital.*

Sin embargo, Solón pensaba tomar aquella isla por medio de las armas.

Pero temía la envidia de los Atenienses si anticipaba su opinión.

Y temía también considerar en silencio lo pequeño de la República.

CONDUCTA DE SOLÓN EN ESTA CIRCUNSTANCIA.

Con este motivo fingió Solón una súbita locura, á fin de poder no sólo decir, sino hacer lo que se había prohibido.

Después, con gestos de insensato, se apresuró al Foro.

Y entonces, ante una numerosa concurrencia, empezó á cantar versos extraños á su carácter por disimular su intención.

Después, poco á poco, aconsejó al pueblo lo que se prohibía, y en poco tiempo excitó los ánimos de todos.

Y así en el acto se decretó la guerra contra los Megarenses.

Al poco tiempo fueron vencidos los enemigos, y la isla Salamina quedó en propiedad de los Atenenses.

APODÉRASE PISÍSTRATO DEL GOBIERNO.

Derrotados de nuevo los Megarenses, Pisístrato, jefe de los Atenienses, resolvió apoderarse del imperio por medio del engaño.

En su propia casa lacera á propósito su cuerpo de heridas y se presenta en público.

Convocada la Asamblea, muestra al pueblo sus heridas.

Quéjase de la crueldad de los magnates; añade lágrimas á sus palabras, y excita con su envidiosa arenga á la muchedumbre crédula.

Afirma que él mismo es odioso al Senado por amor al pueblo.

Con este motivo consigue los soldados de guardia para custodia suya.

Y, por último, conquistado de este modo el imperio, reinó durante treinta y tres años.

FIN DE LA TIRANÍA

Después de la muerte de Pisistrato, Diocles, uno de sus hijos, ocupó el imperio de su padre.

Pero al poco tiempo fué asesinado por causa de un crimen horrible.

El otro hijo, llamado Hippias, ejerció suma crueldad contra los ciudadanos.

Entonces la ciudad, cansada de la esclavitud, resolvió recuperar su antigua libertad.

Y de este modo Hippias fué arrojado del trono y conducido al destierro.

El cual, habiéndose dirigido á los Persas, solicitó habitación del rey Darío.

Por último, aquel príncipe inició la guerra á los Atenenses.

Con este motivo Hippias consiguió de Darío ser el jefe de la guerra contra su patria.

BATALLA DE MARATÓN.

Cuando los Atenenses oyeron la llegada de Darío, reunieron inmediatamente su ejército.

Con diez mil ciudadanos y mil auxiliares Platenses avanzaron contra seiscientos mil enemigos.

En los campos de Maratón, siendo jefe Milciades, establecieron el campamento frente al campamento de los Persas.

Los que iban á la batalla tuvieron gran energía de espíritu, y el éxito coronó su audacia.

Vencidos los Persas, se refugiaron en las naves, de las cuales muchas se hundieron y otras muchas fueron tomadas.

En esta batalla se hizo ver el valor de cada uno; pero entre todos ellos Temístocles, joven aún, sobresalió por su mérito singular.

RASGO DE VALOR DE UN SOLDADO ATENIENSE.—PÉRDIDA DE LOS ENEMIGOS.

MUERTE DE HIPPIAS.

Fuó también celebrada con grandes alabanzas la gloria de un soldado Ateniense, llamado Cinegiro.

Este, pues, cuando huían los enemigos, se abalanzó á las naves, sujetó una de ellas con la mano derecha, y antes que soltarla, perdió la mano.

Entonces, amputada la mano derecha, sujetó la nave con la izquierda.

Y habiéndola perdido también, por último, con los dientes detuvo la nave y sólo con los dientes luchó su cuerpo.

Doscientos mil Persas perecieron en este combate, ya por el hierro, ó ya en el naufragio.

También cayó Hippias, el tirano Ateniense, autor é instigador de aquella bárbara guerra; y los dioses de la patria repitieron vengadores estas penas contra él.

MUERTE DE DARÍO.—JERJES, SUCESOR SUYO, CONTINÚA LA GUERRA.

Entre tanto Darío, preparando nuevamente la guerra, murió en el mismo preparativo.

Jerjes continuó la guerra comenzada por su padre contra Grecia.

Armó setecientos mil hombres del reino con trescientos mil auxiliares.

Por tanto, Grecia apenas podía contener todo el ejército de él.

Además dicese que tenía dispuestas doscientas mil naves.

Pero este numeroso ejército no tuvo un jefe idóneo.

Porque Jerjes, aunque henchido de vana soberbia, era tímido en los peligros.

Y por cierto que siempre se le vió el primero en la fuga y el último en el combate.

LEÓNIDAS, REY DE ESPARTA, SALE AL ENCUENTRO DE JERJES.—SU VALOR
Y SU HEROÍSMO.

Cuando se acercaba el ejército de los Persas, los Lacedemonios consultaron al oráculo de Apolo.

Pero se les había contestado así: si á lo menos no muere el rey de los Espartanos, la ciudad perecerá.

Por esta razón el rey Leónidas cuando marchaba á la guerra, alentaba excitando los ánimos de los suyos.

Y con cuatro mil soldados había ocupado el Estrecho de las Termópilas.

Pues consigo había meditado de esta manera: O venzo con pocos para mayor victoria, ó caigo vencido para menor daño de la República.

No era difícil persuadir á los soldados, que se sacrificaban por amor á la patria.

Todos, por tanto, iban al combate con ánimo dispuesto á morir.

COMBATE DE LAS TERMÓPILAS.

Jerjes, que desdeñaba el corto número de los enemigos, mandó al combate aquellos cuyos deudos habían perecido en la batalla de Maratón.

Cuando ellos pretendían vengar á los suyos, fueron el principio de una calamidad.

Después, avanzando por debajo la turba inútil, la mortandad se hizo mayor.

Por espacio de tres días se peleó valerosamente allí; de tal modo, pues, que la indignación y el dolor encendían los ánimos de los Persas.

Al cuarto día, cuando los enemigos tomaban los puntos más altos, Leónidas excitó de nuevo á los suyos.

Les amonestó que mirasen más por la patria que por sí mismos y que se lanzasen al campamento de los enemigos.

ATACAN LOS ESPARTANOS EL CAMPO DE LOS PERSAS.—SU HONROSA MUERTE.

Los Espartanos, cuando oyeron la resolución de su rey, sin retroceder un punto tomaron las armas y se precipitaron al campamento de los Persas.

Un inmenso tumulto se originó en todo el campamento, y los Espartanos por doquier corrían vencedores.

Destrozan y derriban todo; luchan, pues, no con la esperanza de la victoria, sino por la venganza de su muerte.

La batalla duró desde el principio de la noche hasta gran parte del siguiente día.

Por último, aquéllos, no vencidos, sino fatigados de vencer, murieron entre las innumerables catervas de sus enemigos extensamente desplegados.

Jerjes, dos veces vencido en tierra, piensa experimentar la suerte de un combate marítimo.

MANDA JERJES SAQUEAR EL TEMPLO DE DELFOS, É INCENDIA MUCHAS CIUDADES DE GRECIA.

Ante el combate naval, Jerjes había enviado cuatro mil armadores á Delfos para saquear el templo de Apolo.

Por tanto, no sólo llevaba la guerra con los Griegos, sino también con los dioses inmortales.

Así es que aquellos que había enviado fueron aniquilados por las lluvias y los rayos.

De allí debió concluir, ya que ninguna fuerza humana había contra los dioses.

Después de esto, loco de furor, incendió á Platea, Tespías y Atenas.

Las cuales ciudades entonces estaban indudablemente despobladas de ciudadanos.

LA CLAVE DE TEMAS DEL PRIMER CURSO.

UVA. BHSC. LEG 24-3 n°1880

esp
Las cua
inos.

UVA. BHSC. LEG 24-3 n°1880

OBRAS PUBLICADAS POR ESTA CASA

Diccionario de la Lengua Castellana, por Picatoste.—Un tomo en 8.º, encuadernado en tela, 4 pesetas en Madrid, y 5 en provincias por razón de certificado y franqueo.

Diccionario Francés-Español y viceversa, por el mismo autor. Del mismo tamaño y precio.

Diccionario Latino-Español Etimológico, por F. Salazar y Quintana, precedido de un Prólogo de D. Eduardo Benot y de Prolegómenos gramaticales. Un tomo en 4.º, 10,50 pesetas en rústica y 12 en pasta ó tela.

Química Orgánica, por D. José R. Carracido.—Un volumen en 4.º prolongado, de unas 1.000 páginas, 24 pesetas en rústica para Madrid y 25 en provincias.—La encuadernación en pasta, 2,50 pesetas.

Arquitectura de las Lenguas, por D. Eduardo Benot.—Tres tomos de 400 páginas cada uno próximamente.—Se reparte por cuadernos de una peseta, que contienen 56 páginas.

Veinte Lecciones de Francés, por D. Luis Besses.—Un tomo en 4.º prolongado, 5 pesetas en rústica.

Biblioteca del Renacimiento Literario.—Van publicados 24 tomos, á tres pesetas uno.

Numerosas publicaciones por entregas con magníficas láminas al cromo, repartidas por cuadernos semanales.

EL CORREO DE LA MODA

PERIÓDICO PARA SEÑORAS

Cuatro ediciones distintas, desde la de lujo á la económica. Pídanse Prospectos y números de muestra.

Todas las obras se sirven directamente al que lo solicite, acompañando al pedido su importe en libranza ó letra de fácil cobro.

UNA BHSC. LEC. 21-3 471830